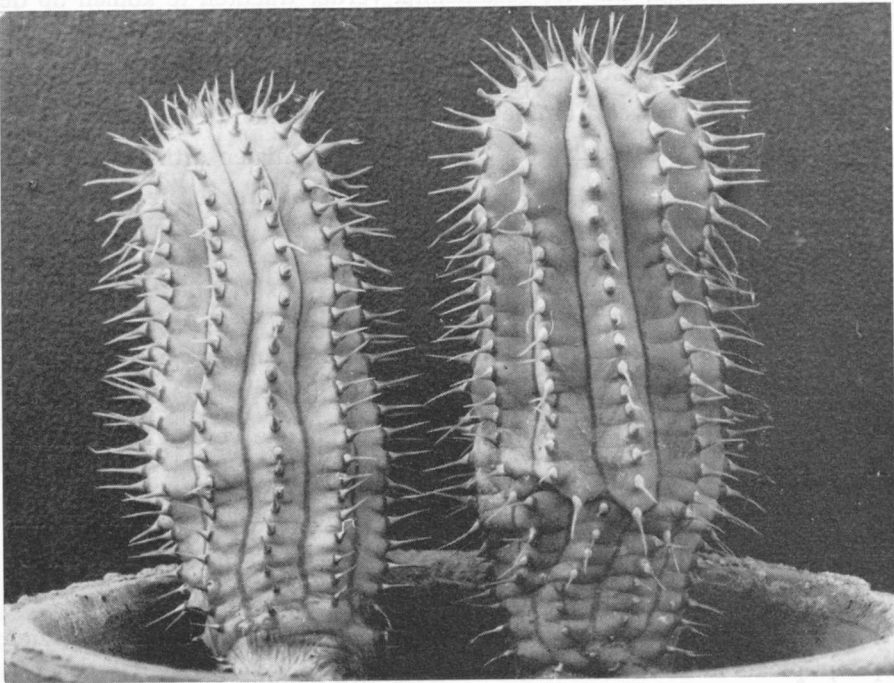

SUCCULENTA

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS
VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Figuur 9

Een tweetal zeer fraaie, uit zaad opgekweekte Hoodia's, zie artikel op pagina 41.

Van de Redactie

In dit nummer zullen de lezers een bijdrage vinden getiteld : „Nieuws van de Phyllo-club”.

Deze club is geen vereniging, ook geen afdeling van Succulenta, er zijn geen statuten noch huishoudelijke reglementen, het is een gewone club van mensen, die elkaar in een bepaalde liefhebberij hebben gevonden. Er wordt niets anders beoogd, dan het gezamenlijk verder trachten te komen op de weg naar vervolmaking van de liefhebberij, van de kennis en de kunde.

Er wordt een register aangelegd van het in Nederland aanwezige materiaal, er wordt gekweekt om de clubleden aan planten te helpen, er wordt gezamenlijk in het buitenland ingekocht, er verschijnen artikelen over en het zou mij niet verbazen, wanneer men zou trachten ergens een openbare verzameling van Phyllo's bijeen te brengen.

Het tot stand komen van deze club is bijzonder toe te juichen; het zijn immers zulke clubs waar het meeste wordt gepresteerd.

Zou men nog niet meer van dergelijke clubs kunnen oprichten? Er is in Nederland heus wel plaats voor een Mammillaria-, een Opuntia- of een Echeveria-club. De liefhebberij en daarmee ook de vereniging, inclusief het tijdschrift zou er wel bij varen.

In dergelijke clubs wordt niet alleen de kennis vergaard, maar er kunnen ook de specialisten worden gevormd, die we zo hard nodig hebben. De Nederlandse specialisten van vandaag zijn langzaam maar oud geworden en zij dienen zo spoedig mogelijk te worden vervangen, wil Succulenta zich op zijn plaats in de internationale verenigingen handhaven.

Voorwaarde voor het slagen is evenwel, dat enkele leden er enthousiast mee beginnen.

Wie volgt?

B.

Voorzitter : A. F. H. BUINING, Burg. de Beaufortweg 10, Hamersveld (U.) — Telefoon 03496-226.
Secretaresse : Mevrouw J. GRULLEMANS VAN BERGHEM, Hereweg 19, Lisse — Tel. 02530-3439.
Penningmeester : G. D. DUURSMA, Spoorstraat 106, Leeuwarden, Postrekening no. 83 35 50.
Redacteur : B. K. BOOM, I.V.T., Postbus 16, Wageningen, Telefoon 08370-3141, thuis tel. 2146.

Redactiecommissie : C. BOMMELJE, J. C. VAN KEPPEL en H. VAN DER VELDE.
Bibliotheecaresse : Mevrouw H. VRIESENDORP-VAN AALDEREN, Ligusterweg 2 — Oostvoorne.

Kopij moet uiterlijk de 18de van de maand in het bezit van de redacteur zijn.

Pyrrhocactus occultus (Phil.) Ritter

Tot de zeldzame en door velen gezochte cactussen behoort *Echinocactus occultus* Phil., door hem beschreven in 1860 in „Flora Atacamensis”, 23. In „Beiträge zur Sukkulantenkunde und Pflege”, 1939, p. 36 geeft DOELZ een vertaling van de beschrijving van PHILIPPI, waaruit al weer blijkt hoe summier deze diagnoses ook in vroegere jaren dikwijls waren. De plant zou zeer klein zijn, 1,3–2,5 cm in doorsnede, soms spruitend, met 8–10 ribben; randdorens 6, waarvan 5 meestal circa 4 mm, de zesde onderste dubbel zo lang, 1 middendoren, circa 1,7 cm lang, vaak alle langer; bloem circa 2,5 cm lang, bleekgoudgeel; bloembuis onderaan met lange witte wol, bovenaan met blèekgele borstels. Vindplaats in de omgeving van de kust van Copiapo tot aan Cobre in Chili.

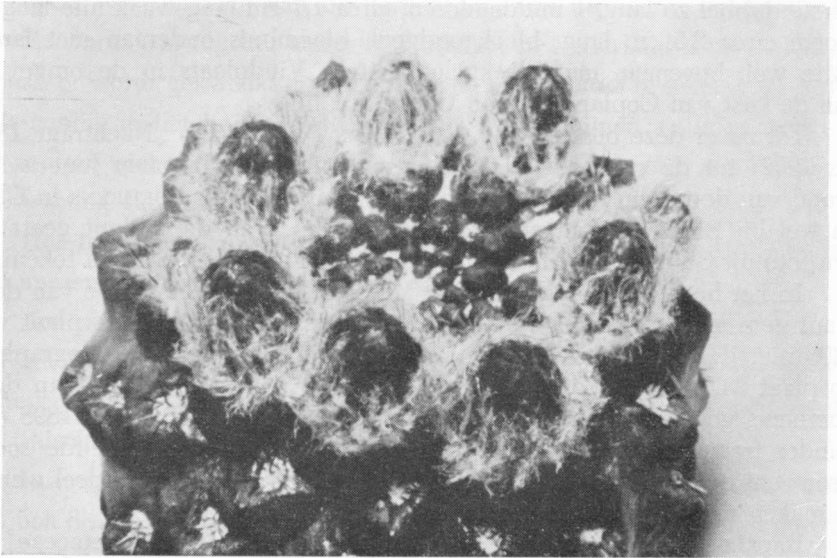
Tot zover deze beschrijving. SCHUMANN komt in zijn „Nachträge 1898 bis 1902” tot de conclusie, dat de beschrijving van PHILIPPI fout is, op grond van door hem ontvangen planten verzameld door SOEHRENS in Chili en wel bij Breas, 20 km ten oosten van Taltal. Van deze plant geeft hij een foto uit Chili en later in zijn „Ikonographie” op plaat 24, een tekening.

In het hierboven aangehaald artikel heeft OEHME een studie van deze plant gemaakt. Hij komt daar tot de conclusie, dat SCHUMANN's plant van 1898 niet dezelfde soort kan zijn als die afgebeeld in de „Ikonographie” op plaat 24, alhoewel dus deze beide planten reproducties zijn van door SOEHRENS gevonden planten. Het lijkt mij meer dat de foto van 1898 een minder fraai en wat beschadigd exemplaar is, maar wel dezelfde soort. Trouwens de plant die OEHME zelf afbeeldt heeft naar mijn oordeel weinig te maken met de *occultus* van PHILIPPI sensu SCHUMANN.

BACKEBERG vraagt zich in deel III, pag. 1818 van „Die Cactaceae” af, waarom SCHUMANN in zijn eerste beschrijving van 1898 spreekt van „dicht op elkaar gedrongen knobbels”. Naar mijn oordeel, omdat dit zulk een typisch kenmerk is.

Zeker is, dat de onderhavige plant tot voor enige jaren zeer zeldzaam was en het is wederom een grote verdienste van RITTER geweest haar weer gevonden te hebben in de omgeving van Taltal. Een zich in mijn verzameling bevindend importexemplaar heeft de zeer karakteristieke donkere kleur en de dicht op elkaar gedrongen sterk kinvormige knobbels. In de rusttijd vooral liggen deze knobbels als het ware dakpansgewijs over elkaar. De bedoorning is sterk variërend, maar telt gemiddeld 4 tot 6 randdorens en afwisselend 1 of geen middendoren, die lang niet altijd langer is dan de randdorens, waaraan trouwens meestal de langste, onderste doren, ontbreekt. Wel zijn de planten klein te noemen. Het aantal ribben gaat tot 12. De bloem is zacht crèmeachtig geel. Aan de hand van de zeer beperkte gegevens van PHILIPPI blijft het een moeilijke zaak deze planten te determineren als de *Echinocactus occultus*, vooral omdat er blijkbaar nog al

verschil van mening bestaat omtrent de vindplaats. Dat de bloemkleur niet precies lichtgoudgeel is, zegt niet veel, daar deze kleur ook dikwijls afhankelijk is van de grondsamenstelling van de vindplaats. Mijn plant, die sterk gelijk op de afbeelding van SCHUMANN in zijn „Ikonographie”, plaat 24, heeft geen middenstreep op de binnenste bloembladen, zoals DÖLZ schrijft, maar ze zijn egaal van kleur. Trouwens hoe het mogelijk is, dat DÖLZ de door hem afgebeelde plant identiek kan verklaren met de *occultus* van SCHUMANN, zoals hij schrijft, is mij een raadsel. Zijn plant mist te enen male de karakteristieke zeer sterke kinvormige knobbels met de diep verzonken areolen. Dat de *occultus* van SCHUMANN identiek zou zijn met

Figuur 10

Foto en plant van Wouters

Pyrrhocactus occultus (Phil.) Ritter, gekweekt uit zaad door Ritter in Chili verzameld.

Echinocactus fobeanus Mieckl. wil er bij mij evenmin in. Het gaat er dus om of uit de onderhavige plant de species *occultus* van PHILIPPI is te determineren.

De afmetingen van deze plant kunnen inderdaad kloppen met mijn exemplaar. Het aantal ribben is wat groter, maar dit is niet essentieel. De bedoorning is ongeveer gelijk in aantal, alhoewel uit RITTER's planten wel een sterke variatie in de lengte en het aantal blijkt. Dat is vooral het geval bij zijn provisorische variëteit „*spinosior*”, die niets te maken heeft met de *spinosior* van *napina*. De bedoorning bij deze variëteit (van *occultus*) heeft een sterk wisselend karakter, waarbij op sommige areolen een naar boven gebogen middendoren voorkomt, echter ook vaak ontbreekt. De bedoorning is in het algemeen veel langer.

Wat de vindplaats betreft het volgende. PHILIPPI vond zijn planten in het kustgebied van Copiapo tot aan Cobre. Op de zeer uitvoerige mij ter beschikking staande kaart van Chili staat als Cobre een plaatsje ongeveer 350 km ten noorden van Copiapo als „Caleta El Cobre”. Copiapo ligt niet aan de kust, maar de hoofdweg loopt van deze stad naar het noorden via Chaharal-Taltal naar El Cobre. Rekening houdende met het feit, dat in Chili een afstand van 350 km nu niet zo enorm is te noemen, lijkt het dus niet onwaarschijnlijk, dat op deze route de planten van PHILIPPI verzameld werden. De planten die SOEHRENS naar Berlijn stuurde, werden door hem gevonden bij Breas, 20 km ten oosten van Taltal, dus aan de zo juist genoemde weg, terwijl de planten van RITTER eveneens in de omgeving van Taltal werden verzameld. Het is dus zeer wel mogelijk, dat de planten van PHILIPPI daar ook gevonden zijn, daar in zijn tekst niet staat, dat ze voorkwamen bij Copiapo maar t u s s e n Copiapo en Cobre. Indien dus inderdaad met Cobre bedoeld is Caleta El Cobre, dan lijkt mij deze stelling zeer aannemelijk. Bovendien is de streek bij Copiapo reeds door zovele botanici en verzamelaars doorzocht, dat het niet weer vinden van deze plant aldaar, al is ze veelal met haar lange penwortel onder de aarde verscholen, vrijwel ondenkbaar is.

Heeft PHILIPPI zich dus inderdaad vergist zoals SCHUMANN aannam? Of is er meer sprake van een erg slordige en gebrekkige beschrijving van een en ander?

De opvatting van WERDERMANN, dat *Echinocactus napinus* Phil. identiek zou zijn met *occultus* (zie zijn „Blühende Kakteen und andere sukkulente Pflanzen”, plaat 167) komt ook mij hoogst onwaarschijnlijk voor, daar beiden dezelfde auteur hebben. Het zou interessant zijn RITTER's oordeel hierover te horen, daar geen persoon over zoveel plaatselijke plantenkennis in Chili beschikt als hij.

Resumerend meen ik, dat op goede gronden de huidige planten uit Chili, die door RITTER weer werden gevonden, voorlopig wel met recht de naam PYRRHOACTUS OCCULTUS (Phil.) Ritter kunnen dragen.

Geënt groeit dit plantje in onze verzamelingen voortreffelijk en de karakteristieke bijna zwarte kleur, die haar met recht de naam „verborgene” geven, met de in grote getale verschijnende prachtig glanzend lichte bloemen, maken haar tot een bijzonder sieraad in onze kas.

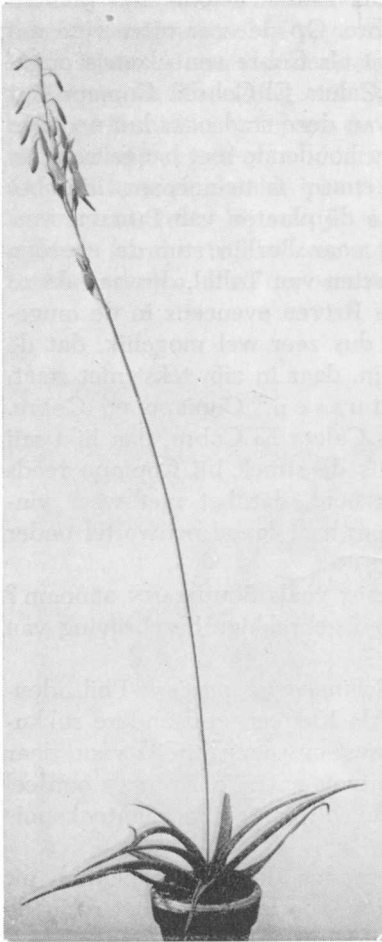

EEN NIEUWE COLLECTIE VAN WOESTIJNPLANTEN

De directeur van de botanische tuinen van Hawai de heer P. Weissich is er in geslaagd een gehele vulkaankrater van het eiland Oahu geschikt te maken voor een botanische tuin van woestijnplanten; het zal de grootste hortus worden van de wereld. Het is de „Koko”

krater in het nationale park „Koko Head” op 45 km van Honolulu gelegen. De bodem van de krater is 100 ha groot, de gehele krater met de wanden er bij beslaat een oppervlakte van ongeveer 700 ha. De krater zal in secties worden verdeeld, waarin

de plantengroei van de voornaamste woestijngebieden van de wereld vertegenwoordigd zullen zijn. Er is reeds met succes geëxperimenteerd met aanplantingen van Aloe's, Agaves en Euphorbia's. (Cactus en Succ. Journ. (US) 34, 182 (1962)).

Figuur 11 foto: I.V.T.
 Aloe bellatula, onder de bloeitop
 reeds het begin van een vrucht.

W. RUYSCH, Bennekom

Aloe bellatula Reynolds

In vele succulenten collecties ziet men toch dikwijls dat er Aloe's voorkomen. Meestal beperken wij ons tot wat klein blijvende soorten, omdat vele Aloe's zeer groot worden en te veel van onze ruimte vergen. Over een klein blijvende Aloe zal ik nu wat schrijven, en dit is *Aloe bellatula* die in Madagaskar wild groeit, een zeer mooi plantje dat wel een plaatsje in onze collectie waard is.

In 1962 werd deze Aloe (2 kleine zaailingen) aan de verzameling van het Succulentarium toegevoegd en wel uit de collectie vetplanten van de botanische tuin te Heidelberg onder de naam *Aloe parvula*.

Ik twijfelde eerst in het geheel niet aan de naam, want in het driedelige handboek van Jacobsen (fig. 179, Engelse uitgave) is onze plant als *Aloe parvula* afgebeeld.

Maar enige tijd later kregen we weer een *A. parvula* uit Madagaskar, maar deze was heel anders (fig. 13, links) en dus moesten we nagaan, welke van beide planten juist en welke verkeerd benaamd was.

Het bleek mij nu, dat er onder de naam *Aloe parvula* drie soorten uit Madagaskar in de cultuur zijn verspreid (zie Reynolds in Journ. S. Afr. Bot., 22, 129-134, 1956) nl. de echte *Aloe parvula*, zoals die destijds door Berger werd beschreven en twee nieuwe soorten, die Reynolds *A. perrieri* en *A. bellatula* noemde. Wij hebben nu de echte *A. parvula* en *A. bellatula* in onze collectie (fig. 13).

Helaas heeft *Aloe parvula* nog niet gebloeid en ik hoop, dat dit spoedig het geval zal zijn, want het is een van de mooiste soorten voor de liefhebber; de bladen zijn namelijk licht amethystkleurig lila en zijn door deze kleur zeer opvallend.

Het plantje van *Aloe bellatula* is vrij laag, de bladen zijn vrij smal. ± 10 cm lang en spits, vrij licht groen en wit gevlekt.

We moesten nu wachten totdat de zaailingen gingen bloeien in de hoop er verder van te kunnen kweken, dit duurde niet lang, want in hetzelfde jaar (oktober) stonden beide plantjes in bloei met bijzonder fraai gekleurde bloemen; deze zitten op het einde van een lange, dunne, maar toch stevige bloeistengel.

De bloempjes werden onderling met elkaar bestoven, wat steeds weer herhaald moest worden, omdat de bloeitijd enkele weken duurt en alle bloemen niet gelijktijdig open zijn.

Binnen zeer korte tijd werden de vruchten al zichtbaar en deze groeiden zeer snel. De vruchten zijn licht groen en zij springen van boven

Figuur 12

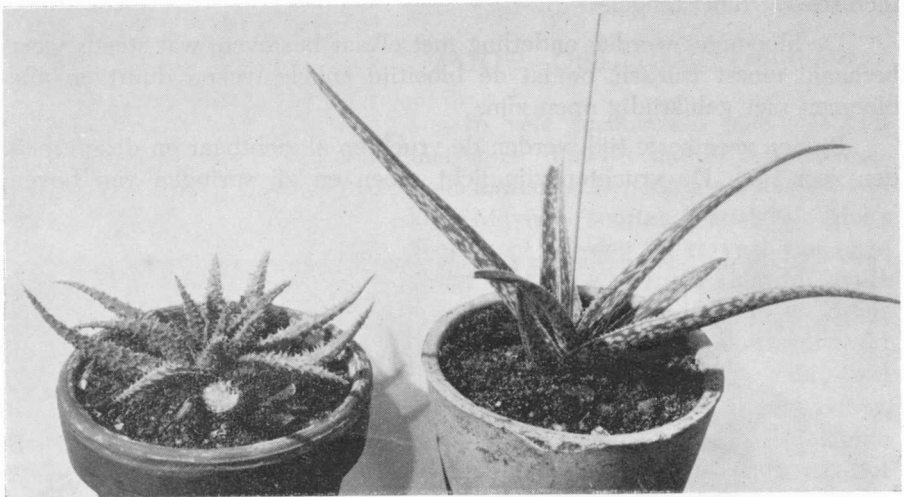
foto: I.V.T.

Aloe bellatula: zaaipan met zaailingen van $\frac{1}{2}$ jaar oud

open; dat is dan het teken dat het zaad rijp is, en op dit tijdstip moet de vrucht verzameld worden om zaadverlies te voorkomen. Het verzamelen van de vruchten moet steeds weer herhaald worden omdat alle vruchten niet gelijktijdig rijp zijn. Het verzamelde zaad is toen gezaaid op 15 maart 1963 en enkele dagen later kwamen de eerste zaailingen al te voorschijn.

Het zaaien is vrij eenvoudig, men gebruikt daarvoor bladaarde gemengd met scherp zand; als het zaad gezaaid is wordt het afgedekt met een laagje fijn grint van ± 3 mm dik, omdat het zaad nogal vrij groot is en het grint de algengroei belemmert. De zaaipan of bloempot plaatst men

vrij vochtig bij een temperatuur van ongeveer 25° C. Wanneer de zaailingen groot genoeg zijn worden ze verspeend om zich beter te kunnen ontwikkelen. Van de zaailingen die 15 maart gezaaid zijn waren er in oktober

Figuur 13

foto: I.V.T.

Links: *Aloe parvula* Berger; rechts: *Aloe bellatula* Reynolds.

al plantjes bij met bloemknoppen, dus *Aloe bellatula* is als éénjarige zaailing bloeibaar.

A. bellatula onderscheidt zich van alle andere dwergachtige Aloe's door de lange, smalle, gevlekte bladeren en de kleine bloemen, deze worden nl. nooit langer dan 13 mm, hetgeen voor een Aloebloem klein is.

Het is waarschijnlijk dat *Aloe bellatula* bij vele liefhebbers een geliefd plantje zal worden. Wij hebben nog al wat zaailingen, die we gaarne aan de lezers ter beschikking stellen.

Afdelingsbestuurders-vergadering

In aansluiting op de aankondiging in het januari-nummer, kunnen wij mededelen, dat de vergadering van afdelingbestuurders definitief zal worden gehouden op zaterdag 11 april 1964 in „Het Haagsche Koffiehuis”, Vredenburg 28, Utrecht.

De bijeenkomst zal aanvangen des morgens 10 uur. Reiskosten van twee bestuursleden per afdeling worden door de vereniging vergoed en een lunch de aanwezigen aangeboden.

Reeds mochten wij enkele opgaven tot deelneming ontvangen. Mogen wij ook de overige afdelingsbesturen verzoeken mededeling te doen aan het secretariaat of van de uitnodiging gebruik zal worden gemaakt?

Secretaresse Succulenta
Hereweg 19 — Lisse.

Het kweken van Hoodia's

Geruime tijd geleden kwam ik een foto tegen van een Hoodia, welke plant mij interesseerde doordat deze veel op een Cereus geleek maar die het toch zeker niet was. Het verspreidingsgebied is n.l. niet in Amerika maar in Afrika, in grote lijnen van Angola, Zuid-West Afrika, de Kaapprovincie en Buchuanaland. De typesoort is *Hoodia gordonii* Masson (1830), een plant die reeds lang bekend is en men toch nog zelden ziet. Hoewel overal gevraagd werd, lukte het mij niet aan zaad of aan een plant te komen. Tot een 4-tal jaren geleden de firma Winter in Frankfurt zaden van een Hoodia-soort aanbood, echter niet op naam, maar onder aanduiding „uit het Kaokolaveld” (noordelijk van Zuid-West-Afrika).

Dit is in ieder geval beter dan een foutieve naam. Maar het maakt je toch wel nieuwsgierig, dus eens wat literatuur opgezocht en nagekeken. Het resultaat was dat we eerst de bloemen moesten afwachten. Wat zou 't worden? Er zit wel veel verschil in de bloem: zo heeft b.v. *Hoodia macrantha* een bloemdoorsnee van 17–20 cm en dit is dan ook wel een der grootstbloemige van de bekende soorten. Meestal is deze doorsnede 5–10 cm, dus toch ook nog wel een behoorlijk bloempje.

In de literatuur spreekt men steeds van een heel moeilijke cultuur. Vooral importen zouden alle sterven. Dus is de enige oplossing om het eens met zaad te proberen. En inderdaad het zaaien gelukte, bijna alle zaden kwamen goed op en de zaailingen groeiden voorspoedig, hoewel het niet snel ging. In de rusttijd zijn de planten prachtig gekleurd, zacht rose met grijsgroene en bruinachtige dorens, als ik ze zo noemen mag. Doordat er geen uitvallers waren kon ik enkele plantjes aan een paar kennissen geven die heel goed een mooi vetplantje kunnen kweken. Toch bleek bij navraag dat zij alle na korte tijd naar het land hunner voorvaderen waren gegaan. Dit is dan ook de reden, dat ik mijn kweekwijze op papier wilde zetten in de hoop dat iemand er iets aan heeft.

Vorige winter is hier één plant verdroogd, zodat de proef nu nog met 4 plantjes voortgezet wordt, zodat naar ik hoop over enkele jaren een foto van een bloeiende plant gepubliceerd kan worden.

De grond is een mengsel van $\pm \frac{1}{2}$ bladaarde, $\frac{1}{4}$ leem, $\frac{1}{4}$ fijn grind en grof zand. Door de bladaarde, die goed verteerd moet zijn, is, omdat ik bang ben voor wortelluis, goed doorvroren koemest gemengd, dit echter wel in een kleine hoeveelheid. De planten staan in stenen potjes no. 18 (stekpot dus), die voor $\pm \frac{1}{3}$ gedeelte ingegraven zijn in aarde. Het geheel staat in een eternitschotel. Op de schotel wordt water gegeven, slechts bij uitzondering en dan alleen bij snel drogend weer op de pot. De potjes zijn nu goed doorgeworteld dus kunnen de planten gemakkelijk het water opnemen zonder dat de wortelhals vochtig wordt. Het lijkt mij n.l. dat vele Stapeliaceae daar een hekel aan hebben. Zij zijn alle op eigen wortel, hoewel men beweert, dat zij ook wel geënt kunnen worden; ik heb dat ook wel eens gezien b.v. op *Ceropegia* knollen.

De planten staan zomer en winter ± 5 cm van het glas aan de oostkant van het kasje en worden niet geschermd. In de winter is het daar

koud, vorige winter was het vaak niet hoger dan 5 C° met een minimum van 1 C°. Zomers kan de temperatuur hoog oplopen, maar er wordt altijd gelucht.

Hoe zou het gaan bij een cultuur in blik of plasticpot; wie heeft er ondervinding van? Een proefje met *Trichocaulon piliferum* in plastic en stenen potjes is gaande. Maar dit is nog te kort om er al iets van te zeggen. Is er misschien ook iemand die mij aan een adres kan helpen die voor geld of planten, zaden van *Hoodia* beschikbaar kan stellen? Uitgezonderd dan bovengenoemde soort en *Hoodia bainii*?

Mijn adres luidt: P. Lensselink, Enterseweg D 44a, post Goor (Ov.).

Nieuws van de „Phylloclub”

Verscheidene reacties zijn binnengekomen op het eerste „Nieuws van de Phylloclub”. Enkele leden wensen toezending van een afschrift van het register. Dit is helaas niet mogelijk, want het meermalen overschrijven is voor mij niet te doen; bovendien moet de lijst geregeld worden aangevuld. Zij die willen deelnemen aan een gezamenlijke bestelling, ontvingen reeds of ontvangen binnenkort een catalogus met de nodige aanwijzingen.

De gestelde vraag welke hybriden uit het zaad van het Clichéfonds, aangeboden onder no. 192, zullen komen, is niet te beantwoorden. De kruising van 'Londonii' (wit) × 'Phyllanthoides Grandiflora' (rose). Kenmerken van beide ouders en/of voorouders kunnen in meer of mindere mate aanwezig zijn. Er kunnen ook nieuwe hybriden uit voortkomen. Voor de samenstelling van de zaaibodem wil ik verwijzen naar de artikelen in Succ. dec. 1963 en jan. 1964 van de heer C. Bommeljé. De vraag aangaande het enten van Phyllo's hoop ik te behandelen in de artikelenreeks „Phylloactussen”.

Zodra mij bekend is welke benaamde hybriden en/of botanische soorten in een collectie aanwezig zijn worden deze in de administratie ingeschreven. Bij uitbreiding van de collectie ontvang ik gaarne even bericht. Bij gemeenschappelijke import geschiedt de inschrijving automatisch. Niet benaamde planten worden niet ingeschreven.

De Engelse kweker Innes gaf mij bericht dat de bestelde planten in maart worden verzonden. Hierbij bevinden zich de planten voor de leden in Amsterdam en Nijmegen.

Welke Succulentaleden kunnen stekken of planten van botanische soorten beschikbaar stellen? Alle soorten zijn welkom, zij moeten dienen voor opbouw van een collectie van een botanische tuin.

Zij die mij verzocht hebben stekken en planten voor hun verzameling ter beschikking te stellen moet ik voorlopig teleurstellen. Zodra ik stekmateriaal heb hoop ik te helpen. Zij worden niet vergeten.

En, Phylloliefhebber, vergeet U niet Uw bevindingen en waarnemingen, ook wat de cultuur betreft, bij de redacteur in te zenden als „Nieuws voor de Phylloclub”. Wij kunnen er allen ons voordeel mee doen.

K. P. VAN ARKEL,
Ellekomstraat 12, 's-Gravenhage.

Nieuwe *Parodia's* (2)

PARODIA SUBTERRANEA Ritter spec. nova

Onderscheidt zich van *Parodia otuyensis* Ritter: Lichaam plat, 2,5–6 cm doorsnede, met sterk witwollige top; ribben 11–13, 4–7 mm hoog, reeds bij jonge planten duidelijk gevormd; areolen sterker wit viltachtig, randdorens $\pm$ 10, 5–8 mm lang, fijn, aanliggend, de onderste meestal wit, de bovenste meestal zwart; middendorens 1–4, zwart, krachtig, 7–14 mm lang, de onderste in de jeugd haakvormig gekromd, later rechter, daarboven vaak nog 3 meer rechte; bloemen 22–30 mm lang; bloembuis boven de nectarkamer 6–9 mm lang, met witte of bruine wol en bovenin met zwarte borstels bekleed; bloembladen 12–16 mm lang, 2–3,5 mm breed, robijnrood tot purper, meeldraden lichtgeel; vrucht rood tot groen, met witte wol; zaden kleiner.

Parodia subterranea Ritter sp. nova, a *P. otuyensi* Ritter recedit, corpore applanato, 2,5–6 cm diam., apice valde albo-lanato; costis 11–13, 4–7 mm altis; areolis magis albo-lanatis; spinis radialibus $\pm$ 10, 5–8 mm longis, tenuibus, adpressis, inferioribus plerumque albis, superioribus nigris, centralibus 1–4, validis, nigris, 7–14 mm longis, inferioribus in plantis juvenilibus hamatis, in adultis subrectis; floribus 22–30 mm longis, tubo florali supra camera nectarifera 6–9 mm longo, albo-vel brunneo-lanato, superne nigro-setuloso; tepalis 12–16 mm longis, 2–3,5 mm latis, purpureis; staminibus pallide luteis; fructo rubro vel viridi, albo-lanato; seminibus minoribus.

Type vindplaats: La Cueva, Prov., Zuid Cinti, Bolivia.

Holotype in het herbarium van de Rijksuniversiteit te Utrecht. Verzamelnummer FR 731.

PARODIA RUBIDA Ritter spec. nova

Onderscheidt zich van *Parodia camargensis* Ritter (Succ. 1962 : 8) door: Lichaam 10–16 cm dik, top met witte wol; ribben meestal 13, zelden meer, 15–20 mm hoog; areolen wit-viltachtig; dorens oranjegeel tot licht roodbruin, randstandige 12–16, lichter tot wit, 2–5 cm lang, fijner; middendorens 3–6, de onderste 3–7 cm lang en bij jonge planten sterk haakvormig en tweemaal zo lang als bij *Parodia camargensis*, later gebogen of bijna recht; bloembuis 11–15 mm lang met witte, naar boven toe met roodbruine wol, vaak zonder borstels; bloembladen 12–20 mm lang, 2–4 mm breed, met karmijnrode middenstreep en bruingele randen; vruchtbeginsel en vrucht met witte wol bedekt; zaad iets rond.

Parodia rubida Ritter sp. nova, a *P. camargensis* Ritter (in Succ. 1962 : 8) recedit: corpore 10–16 cm diam., apice albo-lanato; costis plerumque 13, 15–20 mm altis; areolis albo-tomentosis; spinis aurantiaco-luteis vel pallide badiis, radialibus 12–16, 2–5 cm longis, pallidioribus vel fere albis, tenuioribus, centralibus 3–6, inferioribus 3–7 cm longis, in plantis juvenilibus valde hamatis, in adultis curvatis vel subrectis; tubo florali

11–15 mm longo, lana alba superne badia vestito, saepe esetuloso; tepalis 12–20 mm longis, 2–4 mm latis, linea mediana carminea, marginibus brunneo-luteis; ovario et fructu albo-lanatis.

Type vindplaats: La Torre, Prov. Zuid-Cinti, Bolivia.

Holotype in het herbarium van de Rijksuniversiteit te Utrecht. Verzamelnummer FR 725.

PARODIA OBTUSA Ritter spec. nova

Onderscheidt zich van *Parodia camargensis* Ritter: Lichaam 8–17 cm dik, tot 50(–80) cm hoog, met meer witwollige top; ribben 13–21, 1–2 cm hoog, met zeer stompe knobbels; areolen 7–10 mm lang, 10–15 mm van elkaar staand, witwollig; dorens lichtgeel tot lichtbruin, priemvormig, randstandige 6–9, 2–6 cm lang, middendorens 1–3, 4–7 cm lang; bij jonge planten klauwvormig en dus niet haakvormig; bloemen 32–37 mm lang; vruchtbeginsel geheel of alleen bovenaan met schubben en witte wol, soms geheel kaal; nectarruimte 2–4 mm lang; bloembuis 10–14 mm lang, zonder borstels, met witte wol; bloembladen 10–15 mm lang, 4–5 mm breed, zwavel- tot goudgeel; zaden 0,7 mm lang, 0,3 mm breed, glanzend zwart.

Parodia obtusa Ritter sp. nova, a *P. camargensi* Ritter recedit: corpore 8–17 cm diam., ad 50(–80) cm alto, apice albo-lanato; costis 13–21; 1–2 cm altis, in tubercula obtussissima solutis; areolis 7–10 mm longis, 10–15 mm inter se remotis, albo-lanatis; spinis pallide luteis vel pallide brunneis, subulatis, radialibus 6–9, 2–6 cm longis, centralibus 1–3, 4–7 cm longis; in plantis juvenilibus centrali 1, unguiformi, non hamata; floribus 32–37 mm longis; ovario interdum apice tantum squamato et albo-lanato, interdum glabro; tubo florali 10–14 mm longo, esetuloso, albo-lanato; tepalis 10–15 mm longis, 4–5 mm latis, sulphureis vel aureis; seminibus 0,7 mm longis, 0,3 mm latis, laete-viridis.

Type vindplaats: Cotagaita, Prov. Noord Chichas, Bolivia.

Holotype in het herbarium van de Rijksuniversiteit te Utrecht. Verzamelnummer FR 1125.

C. BOMMELJE

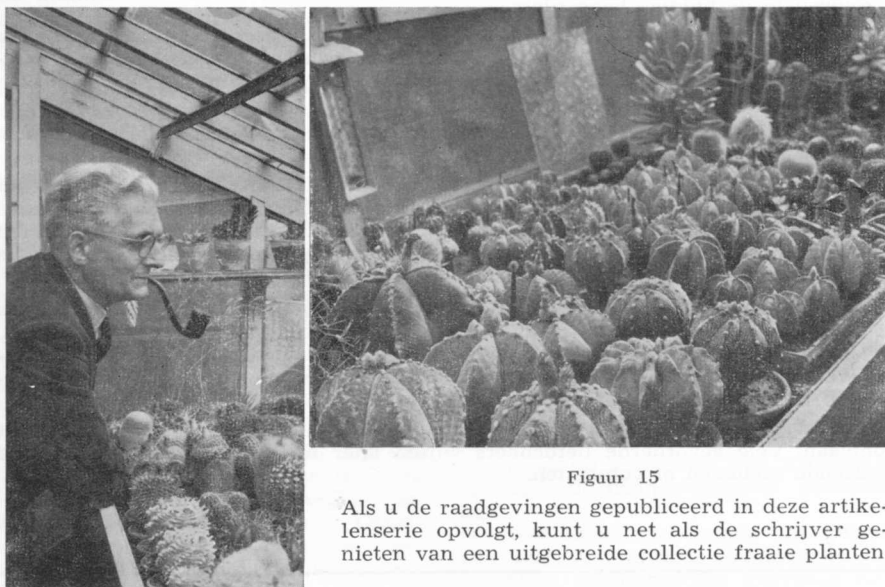
Het kweken van succulenten uit zaad (4)

(Slot)

Door de verse aarde wordt de groei na het verspenen sterk gestimuleerd. Het is ons daarom een raadsel hoe men kan schrijven dat verspenen moord op de zaailingen betekent. Waarschijnlijk hebben ze nooit een kwekerij gezien met honderdduizenden zaailingen, netjes in kistjes of eternite bakken verspeend, die aaneengesloten opgroeien. Een kweker die niet zou verspenen kan beter zijn bedrijf sluiten.

Ook na het verspenen is het kweekbakje een interessant veld voor de opmerkelijke plantenvriend. De grootste veranderingen maakt het plantje

rechte ribben tuberkels vormen, pas op latere leeftijd worden de ribben als door in de jeugd. Zo zijn er tal van soorten die aanvankelijk in plaats van het ware strak getrokken. Het sterkste komt dit wel uit bij de Echinofosulocactussen. Menige onervaren zaaier meende dat hij bij vergissing Mammillariazaad ontvangen had, omdat de jeugdvorm daar zo sprekend op

Figuur 15

Als u de raadgevingen gepubliceerd in deze artikelen-serie opvolgt, kunt u net als de schrijver genieten van een uitgebreide collectie fraaie planten.

gelijkt. Ook de zaailingen van *Echinocactus grusonii* vertonen de eerste jaren flinke knobbels op de ribben. Berger beschouwde dit als een overblijfsel van de voorouders van de soort. *Phyllocactus-hybriden* verraden in de Cereusachtige jeugdvorm hun afstamming.

Verder hebben heel wat soorten in de vroegste jeugd geveerde doorn-tjes, die later verdwijnen. De zaailingen van *Astrophytum myriostigma* f. *nuda* en *Astrophytum senile* zijn nog met wolvlakjes bezet, later worden ze geheel kaal.

Velen denken dat het zaaien van succulenten een soort monnikenwerk is, dat eerst na jaren resultaat oplevert. Zo erg is het echter niet. Bij een goede behandeling kan menige soort reeds na een paar jaar bloeien, zowel bij de cactussen als de andere succulenten. De langzaam groeiende cactussen kunnen we door zaailingenting tot snellere groei brengen.

Voor het instandhouden van een werkelijk levende verzameling is het zaaien een onmisbare factor. Zij die nog geen ervaring van het zaaien hebben doen er goed aan met gemakkelijke, vlotgroeiende soorten te beginnen. Wie zich eenmaal met het zaaien bezig houdt kan jarenlang geboeid worden door deze nobele liefhebberij en steeds weer zijn ervaring toepassen op meer moeilijke en lastige soorten, waarvan de juiste cultuurmethode nog lang niet altijd gevonden is.

Nieuws van het Clichéfonds

Vooruitlopend op de verantwoording die door ons in het meinummer van Succulenta afgelegd zal worden, kunnen wij nu reeds mededelen dat de verkoop van zaden een succes geworden is. Reeds meer dan 6000 porties zaad zijn verkocht en dagelijks komen er nog bestellingen binnen.

Vele leden hebben hun solidariteit met onze vereniging getoond en zaden betrokken van het Clichéfonds. Vanaf deze plaats onze dank voor het gestelde vertrouwen in de huidige beheerders.

Leden die alsnog van onze zaadaanbieding gebruik wensen te maken kunnen tot uiterlijk 1 april a.s. hun bestelling inzenden, daar op die datum de zaadverkoop onherroepelijk gesloten wordt, in verband met de afsluiting van de boeken en de kascontrole.

Indien bestelde zaden 8 dagen na betaling niet ontvangen zijn, wordt men verzocht ons daarvan direct in kennis te stellen.

Om het zaaien van cactussen te stimuleren stelt het Clichéfonds zaden ter beschikking van afdelingen die een zaaiwedstrijd willen organiseren. Deze zaden worden uiteraard door ons gratis verstrekt en zullen gekozen worden uit soorten die niet moeilijk in cultuur zijn. Aanvragen onder opgave van aantal deelnemers te richten aan ondergetekende. De zaden zullen na 1 april worden verstrekt.

Beginnende liefhebbers willen wij nogmaals wijzen op de mogelijkheid om collecties zaden te bestellen. Reeds werd hier een dankbaar gebruik van gemaakt. U heeft slechts algemene aanwijzingen te geven b.v. voor kamercultuur, kleinblijvende soorten, levende steentjes enz. en wij zorgen voor een keuze uit gemakkelijk te kweken soorten.

Laat U zich het genoegen van het opkweken van zelf gezaaide planten niet ontgaan. Vele gevorderde liefhebbers wijzen later met trots op hun eerste zelf gezaaide cactussen of vetplanten.

J. C. VAN KEPPEL,
Jonkerlaan 14 — Wassenaar.

Boekbespreking

„Cactussen en andere Succulenten” door C. Bommeljé. Uitgave W. J. Thieme & Cie N.V., Zutphen, 2e druk, gebonden f 6.50.

Voor ons ligt de tweede druk van bovengenoemd boek. Het is een verheugend verschijnsel dat de eerste druk zo snel was uitverkocht dat men nu reeds aan een tweede druk toe was. Voor hen die deze uitgave nog niet in hun bezit hebben, zij medegedeeld dat de schrijver getracht heeft in een vrij kort bestek zoveel mogelijk over de succulenten te vertellen. Zijn ruim 40 jarige ervaring op dit gebied staat er borg voor dat het boek een wegwijzer is voor de beginneling en ook richtlijnen geeft aan

meer gevorderden. Het grote aantal fraaie zwart-wit afbeeldingen met de daarbij vermelde bijzonderheden omtrent groei, bloei en een juiste behandeling van de planten van maand tot maand blijkt overduidelijk dat hier een man van de praktijk aan het woord is. Moge ook de 2e druk zijn weg tot de liefhebbers en zij die het willen worden, vinden. Wel had men de moeite kunnen nemen bij de 2e druk enige zelffouten te verbeteren.

vdV.

N.C.R.V.-Radio

Op woensdagmorgen, 25 maart a.s., zal in het programma van de N.C.R.V. tussen 9.40 en 10.10 uur een radiogesprek plaatsvinden over de cactussen en vetplanten met onze voorzitter, de heer A. F. H. Buining en mevrouw L. de Lange-van Aalderen, Bilthoven.

Uit de afdelingen

GOOI- EN EEMLAND

De jaarlijkse vergadering, bijgewoond door 22 leden, werd gehouden op 4 februari i.l. in de „Karseboom” te Hilversum.

Begonnen werd met de bespreking van de notulen der vorige bijeenkomst en de jaarverslagen van de penningmeesteresse en de secretaris, welke stukken werden goedgekeurd.

In de daarna gehouden verkiezing werden alle leden van het bestuur in hun functies herkozen. Ook de propaganda-commissie bleef in 1964 in haar oude samenstelling voortbestaan. De heren Raaijen en Veldhuizen namen op zich de afdelingskas over de jaren 1963 en 1964 te controleren.

Na de pauze — met bevredigende verloting — kwamen enige leden in actie aan de projectie-tafel. Allereerst zagen we een mooie serie plaatjes, afkomstig van de heer Brouwer in Canada - een ver lid van Succulenta - die voortreffelijk kweekt in een zichtbaar zonnig klimaat.

Vervolgens prachtige planten uit de kas van de heer Sjollema en tenslotte dia's over diverse onderwerpen van Mevrouw v. d. Kuil en de heren Gramkow en Fokker. In het geheel een geslaagd experiment dat herhaling verdient.

H. L. A. HUGUENIN, Secretaris,
Diepenbroickpark 48 — Weesp.

ROTTERDAM

Op onze kontaktavond zaterdag 8 febr. j.l. heeft de voorzitter het „Zaaien en Verplanten” behandeld. Spreker besprak de verschillende soorten grond waarin gezaaid kan worden en het ontsmetten

zowel van de grond als van het zaad. Voorts de temperatuur en de administratie van de gezaaide soorten. Dit laatste is belangrijk opdat later geen naamsverwarring zal ontstaan.

Al met al gaf deze voordracht aanleiding tot het stellen van veel vragen en tot een levendige discussie. Tengevolge van tijdnood kwam het verplanten een weinig in de verdrukking evenals bestrijdingsmiddelen, waarover eveneens vragen werden gesteld. De heer Bravenboer beloofde op een volgende avond deze onderwerpen te behandelen.

We kunnen terugzien op een prettige avond die door alle aanwezigen zeer is gewaardeerd.

Onze volgende bijeenkomst zaterdag 14 maart: spreker de heer J. C. v. Keppel uit Wassenaar.

J. L. DE SLEGTE, Secretaris.

WEST-FRIESLAND

De bijeenkomst van 29 januari had als onderwerp: „het zaaien van succulenten”. Ons, op dit gebied, ervaren lid de heer M. Lammerse hield een inleiding over de gevolgde zaaimethode; ook werd aan de bestrijding van schimmels en algen de nodige aandacht geschonken.

De heer Lammerse toonde ons tevens zijn zelf vervaardigde zaaikast en de prachtige resultaten die hiermede bereikt zijn. Ook werd het enten nog onder de aandacht gebracht. De medegenomen planten vonden snel hun weg, zodat de kas ook nog een versteviging kreeg.

Al met al was het een zeer mooie en leerzame avond waarvoor we de heer Lammerse hartelijk danken.

Mevr. C. KOSTER-TON, Secr.esse.

NIEUWE LEDEN :

Mevrouw Birza, Griendtstraat 15,
Geldrop.

W. V. Rubers, Woonark „Van de wal in de sloot”, Plettenburg, Jutphaas.

F. Stam, Naarderstraat 16, Muiden
Drs.. M. G. Raijmakers, Wevestraat 50,
Stiphout N.Br.

A. Verweij, Centraal Militair Hospitaal,
Oog in Al, Utrecht.

Mej. R. Seljée, Burg. Visserlaan 74,
Naarden.

E. W. Joosten, Parklaan 20, Groningen.

A. W. de Vries, Oudelandsedijk 4,
Abbenbroek Z.H.

A. Geleijn, Hornweg 231, Aalsmeer.

J. F. van den Wijngaard, van 's-Gravenzandestraat 95, Leiden.

M. P. H. van den Bos, Groenelaan 16 b,
Honselersdijk.

Joh. van Veen, Noordervaart 184,
Alkmaar.

H. Emmens, Breitnerstraat 99c, Rotterdam-2.

J. Houhuessen, Bestevaerstraat 27 huis,
Amsterdam W. 14.

Mej. M. Wagner, Prins Frederik Hendrikstraat 21b, Rotterdam-12.

G. Jacobs, Scarlattiilaan 4, Apeldoorn.

BUITENLAND :

Alfred Nehr, Liststrasse 53, 7 Stuttgart,
S. Deutschland.

Firma K. EDELMAN

SPECIALITEIT :

Cactussen en andere Vetplanten

WHOLESALE ONLY

Handelskwekerij - Reeuwijk - Tel. 01829-844

GROTE VOORRAAD - UITSLUITEND GROOTHANDEL

Ons bedrijf is des zaterdags gesloten.

Freek Hoogvliet

Speciaal adres voor:

Cactussen en Vetplanten

MAASDIJK (3 km vanaf Maassluis) Oostelijke Slag 7 Telefoon 01745-2732

Plattegrond waarop staat aangegeven hoe U de kwekerij kunt bereiken wordt op aanvraag toegezonden.

CACTUSSEN VETPLANTEN

H. VAN DONKELAAR

CACTUSKWEKERIJ — WERKENDAM — TELEFOON 01835—430

Regelmatig nieuwe Importen uit Zuid-Afrika. — Agent van Succulenta Nurseries Z.-Afrika. - Vraagt onze prijslijst 1964 - Meer dan 1750 soorten. Zaterdag de gehele dag voor liefhebbers geopend. — Zondags gesloten.

Fa. VAN ZANTEN & HOFLAND

In- en verkoop van Cactussen en Vetplanten

Kwekerij Geestweg 35 — Naaldwijk

TELEFOON 01740-5410 — BIJ GEEN GEHOOR 01740-5480

Privé-adres: GEESTWEG 84 B, Telefoon 01740-5051

ZADEN van Cactussen en andere Succulenten

Onze nieuwe ZAAD-CATALOGUS is zojuist verschenen, waarin meer dan 1000, ten dele zeer zeldzame soorten, aangeboden worden. — Vraagt onze prijslijst gratis aan. Verder leveren wij nog: Verwarmingskabel, Thermostaten, Vochtigheidsregelaars, Vierkante plastic potten in meerdere maten, FLORACEL-zaai-substraat, Plantenschalen, enz., enz.

H. E. BORN — 581 WITTEN — DUITSCHLAND
PESTALOZZIPLATZ 13

ALLES VOOR DE CACTUSLIEFHEBBER.